



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2398/2020
02.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Глогоњац, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Јасмина М. Којић Павловић, адвокат из ..., ради деобе брачне тековине, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2055/2019 од 01.10.2019. године, у седници одржаној 02.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2055/2019 од 01.10.2019. године у ставу првом изреке и ставу трећем изреке у делу у коме је утврђено да је тужилца сувласник са 463/1000 идеалних делова гараже број ..., површине 13,38 м², у објекту ... у Улици ... број 3..., на локацији ... у ...

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2055/2019 од 01.10.2019. године у ставу трећем изреке у делу у ком је утврђено да је тужилца сувласник са 463/1000 идеалних делова (46,3%) стана површине 57 м², у стамбеној згради на кп. бр. ... уписаној у ЛН ... КО ... у ..., тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је сувласник са 463/1000 идеалних делова (46,3%) стана површине 57 м², у стамбеној згради на кп. бр. ... уписаној у ЛН ... КО ... у ..., по основу стицања у браку са туженим.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2055/2019 од 01.10.2019. године у ставу трећем изреке у делу у ком је утврђено да је тужилца сувласник са 463/1000 идеалних делова (46,3%) стана број А3, површине 70 м² и 6 м² терасе у стамбеном комплексу „...“ ... на ... по основу стицања у браку са туженим и у ставу четвртом изреке и у том делу предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1779/16 од 06.11.2018. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца сувласник 46,3% пословног простора – локала бр.2, површине 41,06 м², у приземљу стамбене зграде бр. ... у ул. ... у ... по основу стицања у брачној заједници. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиље за

утврђење да је по основу стицања у току брачне заједнице сувласник 46,3% стана површине 57 м², који се налази у стамбеној згради на кп. бр. ... уписаној у ЛН ... КО ... у ..., ...; гараже бр. 12, површине 13,38 м², у објекту ... у улици ... на локацији ... у ... и стана бр. А3 површине 70 м² и 6 м², терасе у стамбеном комплексу “..., ... на ... Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка плати 245.100,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2055/2019 од 01.10.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке. Ставом трећим изреке, усвојен је захтев тужиље и утврђено да је тужиља сувласник 463/1000 идеалних делова (46,3%) стана површине 57 м², у стамбеној згради на кп. бр. ... уписаној у ЛН ..., КО ... у ..., ...; гараже бр. 12, површине 13,38 м², у објекту XI у ул. ... на локацији ... у ... и стана бр. А3 површине 70 м² и 6 м² тераса у стамбеном комплексу “..., ... на ..., по основу стицања у браку са туженим. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка плати 1.802.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужиља је дала одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20), и утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су биле у браку од 23.01.1981. године и имају двоје заједничке деце, ћерку ВВ, која је рођена ...1987. године и сина ГГ, који је рођен ...1991. године. Заједница живота странака престала је 2004. године, а њихов брак је разведен 17.03.2008. године, по тужби тужиље од 31.01.2004. године. Тужиља је била запослена у ... (од 18.08.1980. до новембра 1993. године), у Предузећу за ... (од 01.12.1993. до марта 1995. године) и у ... (од 01.04.1995. године), док је тужени био запослен у трговинским предузећима „...“ (од 1981. до 1985. године), „...“ (од 1985. до 1987. године), „...“ (од 1987. до 1988. године), „...“ (од 1988. до 1997. године), као ... и био је ... и предузећа „...“ и „...“ и ... предузећа „...“. Прве деценије брака странке су остваривале приближно једнаке зараде, док је тужени касније, нарочито током рада у „...“ често био службено одсутан остварујући и допунске приходе од дневница. Тужиља се старала о кући и деци. Странке су живеле у кући родитеља туженог до почетка 90-их година XX века, када је туженом додељен на коришћење стан површине 89 м² у ... на ..., који је тужени касније откупио.

Према уговору о продаји од 23.07.1992. године, продавац је Завод за изградњу Града Београда, а купац тужени, а предмет уговора је гаражни простор бр. ..., оријентационе површине 13,38 м², у објекту 11, у ул. ... у ... Наведени гаражни простор продат је у току поступка.

Из уговора о купопродаји стана на ..., следи да су као уговорне стране означени ..., као продавац и тужени, као купац, да је уговор закључен 05.04.1993. године у ..., да је предмет купопродаје вила број А3 површине 70 м² покривене површине и 6 м² непокривене површине у ..., ..., на парцели бр. 116-117/1, која чини део непокретности у изградњи од стране продавца у грађевинском комплексу под називом ...“, да продајци прихватају да изграде и заврше наведену непокретност у складу са плановима и техничким спецификацијама, чије су копије прилог овог уговора, да ће наведена непокретност бити изграђена и завршена од стране продавца и да ће кључ од исте бити достављен купцу или његовим законским заступницима на дан или оквирно 31.07.1993. године, да продајци продају а купац купује наведену непокретност по договореној купопродајној цени од 35.000 кипарских фунти, коју ће купци платити продајцима на следећи начин: износ од 10.600 кипарских фунти након потписивања овог уговора, а износ од 24.400 кипарских фунти у не више од 36 месечних рата од по 677 кипарских фунти, са каматом на преостали неплаћени износ од 9% годишње, да је уговор потписан од стране продавца, док на месту за потпис купца нема потписа, а на месту сведока је потпис туженог.

Након што је продат стан у ..., рођеној сестри туженог 15.10.1995. године, купљена је кућа у изградњи у ул. ..., са две зграде (уговор је оверен почетком 1996. године), у коју су се странке уселиле 1997. године, а правноснажном пресудом у поступку по тужби оца туженог против туженог и тужби за главно мешање поднетој од стране тужиље, утврђено је да је та непокретност заједничка имовина странака и да су исти сувласници са по ½ дела на истој.

Из уговора о куповини и продаји стана закљученог 15.02.2000. године у ..., овереног од стране суда 17.02.2000. године, следи да је исти закључен између ДД и ЂЂ, као продавца и тужиље као купца, који је у име тужиље у границама овлашћења закључио тужени, да је предмет уговора двоипособан стан у приземљу, површине 57 м², који се налази у стамбеној згради изграђеној на кп.бр. ... по старом катастарском премеру, зем. 98/35, уписане у ЛН бр. ... КО ... у ... и да је цена 70.000 ДЕМ. Из уговора о купопродаји закљученог 15.10.2003. године, овереног од стране суда 27.02.2004. године, који је у границама овлашћења закључио тужени у име тужиље, као продавца са својим оцем, као купцем, следи да је предмет уговора стан у ... и да је купопродајна цена 35.000 евра и да представља износ дуга и обавезе коју продавац има према купцу по признаници од 10.10.1998. године. Тужени је у име тужиље закључио наведени уговор по пуномоћју које му је она издала 07.07.2003. године, на основу ког пуномоћја је тужени 23.03.2004. године поднео захтев за брисање тужиље и упис свог оца, као власника стана у ... Решење којим се тужиља брише као власник тог стана достављено је неколико дана касније туженом као њеном пуномоћнику. Тужени је 18.07.2014. године наследио стан у ... од свога оца (преминуо 04.02.2010. године), на основу решења Основног суда у ... од 18.07.2014. године, на основу ког решења се тужени уписао, као власник тог стана.

Из Уговора о продаји непокретности закљученог између Предузећа за ... „... из ...“ и туженог, који је оверен од стране суда 28.02.2001. године следи да је предмет уговора пословни простор, локал бр. ..., површине 41,06 м², у ул. ... у приземљу у ... и да је цена 1.175.075,00 динара. Према налазу и мишљењу судског вештака економско финансијске струке удео тужиље у стицању заједничке имовине је 46,3%, а туженог 53,7%.

Првостепени суд је делимично усвојио захтев тужиље и утврдио да је тужиља сувласник са 46,3/100 делова на пословном простору - локалу бр.2, који се налази у ..., у ... у приземљу, јер је закључио да се ради о заједничкој имовини странака која је стечена у току трајања њихове заједнице живота у браку, док је одбио, као неоснован захтев тужиље у односу на остале непокретности.

Другостепени суд је након одржане расправе потврдио првостепену пресуду у делу у коме је утврђено да је тужиља сувласник на предметном пословном простору, локалу број ..., који се налази у ... у ул. ... у приземљу, а укинуо у преосталом делу и утврдио да је тужиља сувласник 463/1000 идеалних делова на стану у ..., гаражи број ..., у ул. ... и стана на ..., јер је сматрао да и остале непокретности представљају заједничку имовину странака стечену у току трајања њихове заједнице живота у браку, применом члана 171, 180. и 187. Породичног закона.

По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да пословни простор локал бр.2 у ... у ... у приземљу и гаража број ... у улици ..., на локацији ... у ..., представљају заједничку имовину странака стечену у току трајања њихове заједнице живота у браку, правилном применом члана 171, 180. и 187. Породичног закона и одређивањем удела тужиље у заједничкој имовини у траженој висини од 463/1000 идеалних делова.

Наиме, имовина коју су супружници стекли у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину, па код утврђеног да су наведене непокретности странке стекле у току трајања њихове заједнице живота у браку, то је правилан закључак другостепеног суда да напред наведене непокретности представљају заједничку имовину странака, и стим у вези правилно другостепени суд утврдио право тужиље на 463/1000 идеалних делова на тим непокретностима, јер је тужиља доказала да је њен удео у стицању заједничке имовине 46,3% док тужени није доказао да је његов удео у стицању заједничке имовине већи од 53,7%.

Правилан је закључак другостепеног суда да је без утицаја чињеница да је предметни пословни простор - локал бр.2, у ... у ... у приземљу купљен од средстава које је тужени позјамио од сада пок. стрица тужиље, ЕЕ (15.000 евра) и од ЖЖ (30.667 евра), и да је тужени 2004. године вратио део дуга од 5.000 евра ЕЕ и 15.000 евра ЖЖ, јер је непокретност купљена за време трајања брачне заједнице странака и представља њихову заједничку имовину, а враћање зајма од стране туженог после престанка брачне заједнице, не може представљати његов посебан допринос који би водио повећању његовог удела у стицању заједничке имовине, али је враћањем дугова странака насталих током трајања брачне заједнице тужени стекао право да од тужиље потражује њен део, сразмерно њеном уделу у заједничкој имовини, како је то прописано чланом 187. Породичног закона. Такође, правилан је закључак да је без утицаја на другачију одлуку чињеница да је непокретност - гаража продата након престанка брачне заједнице странака 2005. године, правилном применом члана 204. ЗПП, јер то што је предметна непокретност отуђена у току поступка не спречава да се парница међу странкама доврши.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Међутим, не може се прихватити као правилан закључак другостепеног суда да непокретности, стан у ... и стан на ... представљају заједничку имовину странака, јер је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одлучујући о захтеву тужиле којим је тражила да се утврди да је сувласник на стану у ..., другостепени суд је, као претходно питање расправио питање ништавости уговора о купопродаји закљученог 15.10.2003. године, овереног од стране суда 27.02.2004. године, који је у границама овлашћења закључио тужени у име тужиле, као продавца са својим оцем, као купцем, чији је предмет био стан у ..., оценивши да је тај уговор апсолутно ништав у смислу члана 52. у вези са чланом 51. Закона о облигационим односима, јер је сматрао да не постоји основ за закључење тог уговора, с обзиром да за пренос права својине са тужиле на њеног свекра није плаћена купопродајна цена, а да је недопуштен основ који је наведен у уговору (да купопродајна цена стана од 35.000 евра представља износ дуга и обавезе коју продавац има према купцу по признаници од 10.10.1998. године), будући да је супротан добрим обичајима, садржаним у основним начелима Закона о облигационим односима. Другостепени суд је сматрао да упркос томе што су оба уговора у вези стана у ... (уговор од 17.02.200. године и уговор од 27.02.2004. године) прецизни до у танчине, да се ни у једном од њих не помиње дуг странака према оцу туженог, услови у вези са куповином тог стана, нити активирање било каквог пуномоћја.

По оцени Врховног касационог суда не може се прихватити, као правилан закључак другостепеног суда да је ништав уговор закључен 15.10.2003. године, оверен од стране суда 27.02.2004. године чији је предмет био стан у ..., с обзиром да нису испуњени услови за утврђење ништавости тог уговора о купопродаји, јер су испуњени сви законом прописани услови за настанак пуноважног уговора који се тичу сагласности воља, предмета и основа уговора и законом прописане форме. Наиме, наведени уговор који је у границама овлашћења закључио тужени у име тужиле, као продавца са својим оцем, као купцем, чији је предмет био стан у ... није ништав, с обзиром да постоји сагласност воља за закључење уговора, јер је уговор закључен ради преноса предметног стана тужиле у својину оца туженог, с обзиром да су странке оцу туженог догодале 35.000 евра, а што је у уговору наведено и с тим у вези, а супротно закључку другостепеног суда, уговор има допуштен основ, који није противан уставом утврђеним начелима друштвеног уређења, принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима. Осим тога, тужиле није оспорила да је туженом дала пуномоћје да прода предметни стан ради враћања дугова. Уговор о купопродаји сачињен је у законом прописаној форми из члана 4. став 1. и 2. Закона о промету непокретности („Службени гласник РС“ бр.42/98, 111/09), важећег у време закључења уговора, садржи неопходне елементе уговора о купопродаји прописане чланом 458. – 466. Закона о облигационим односима, предмет уговора је могућ, допуштен и одређен, а обавезе странака имају допуштен основ, који није противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, па нису испуњени услови из члана 52. и 103. Закона о облигационим односима за утврђење ништавости уговора.

Имајући у виду наведено, да уговор није ништав и да је стан у ... продат, то је неоснован захтев тужиле за утврђење права су својине на том стану по основу стицања у брачној заједници, са којих разлога је Врховни касациони суд преиначио другостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је сувласник на предметном стану са одговарајућим уделом и са којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке, применом члана 416. став 1. ЗПП.

Другостепени суд је усвојио и захтев тужиље и утврдио да је тужиља сувласник са 463/1000 идеалних делова (46,3%) стана бр. А3 површине 70 м² и 6 м² тераса у стамбеном комплексу "... , ... на ..., с обзиром да је закључио да је тужиља доказала да је тај стан заједничка имовина странака, јер је доставила уговор од 05.04.1993. године, према ком уговору су на име туженог странке купиле стан у изградњи на ..., површине 70 м², покривене и 6 м² непокривених за 35.000 кипарских фунти (плаћено учешће 10.600 кипарских фунти и добијен кредит од 24.400 кипарских фунти у не више од 36 месечних рата од по 667 фунти са каматом на преостали неисплаћени део од 9% годишње), иако је тужени потписао уговор на месту означеном за сведока, а не на месту означеном за купца, јер је у уговору означено да га закључују продавац, ... и купац, тужени и да су странке опремиле стан за себе и децу и у њему летовале неколико година, закључно са 2001. годином, након чега је тај стан тужени издавао у закуп.

По оцени Врховног касационог суда, ни након расправе коју је одржао другостепени суд није поуздано утврђено чињенично стање битно за правилну примену материјалног права при одлучивању о овом захтеву тужиље.

Тужиља је у тужби и током поступка тврдила да је напред наведена непокретност – стан на ... стечен у току трајања брачне заједнице са туженим и да представља заједничку имовину странака и у прилог својих тврдњи доставила уговор о купопродаји од 05.04.1993. године, при томе тврдећи да су она и тужени тај стан опремили за себе и децу и да су у њему летовали неколико година, закључно са 2001. годином, након чега је тај стан тужени издавао у закуп. Тужени је оспорио ове тврдње тужиље указујући да није власник предметног стана, а из његовог исказа следи да је предметни стан узет за потребе фирме у којој је био генерални директор, јер је у то време непокретност на ... могло да купи само физичко лице, са којих разлога је и закључио уговор, затим да цена није исплаћена, а када се фирма у којој је радио повукла са ..., да је стан враћен продавцу. Када се имају у виду различите тврдње странака и да из уговора о купопродаји предметног стана од 05.04.1993. године следи да су као уговорне стране означени ..., као продавац и тужени, као купац, али да је тужени уговор потписао као сведок, као и да је предмет уговора стан у изградњи и да је договорена купопродајна цена од 35.000 кипарских фунти, коју ће купци платити продавцима, тако што ће износ од 10.600 кипарских фунти бити исплаћен након потписивања овог уговор, а износ од 24.400 кипарских фунти у не више од 36 месечних рата од по 677 кипарских фунти, са каматом на преостали неплаћени износ од 9% годишње, то се не може прихватити, као правилан закључак другостепеног суда да предметни стан на ... представља заједничку имовину странака, јер није утврђено од којих средстава је уплаћен део купопродајне цене за предметни стан, као и да ли је исплаћен преостали износ на име купопродајне цене, ако јесте од којих средстава.

Имајући у виду изложено, другостепена пресуда је морала бити укинута у означеним деловима и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење, како би се разјаснило и употпунило чињенично стање, те оценила доказна снага уговора који је тужиља приложила, као доказ да предметни стан на ... представља заједничку имовину странака.

Укинута је и одлука о трошковима поступка, јер иста зависи од коначног исхода спора.

Са свега наведеног, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић